

Veće procenjuje stepen saradnje Vlade Srbije i Crne Gore sa Međunarodnim Sudom

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Vlada Srbije i Crne Gore nije dostavila neke od ključnih dokumenata koje su potrebne tužiocima da bi dokazali navode optužnice protiv Slobodana Miloševića, izjavio je danas šef tužilaštva, Džefri Najs. Radi se o stotinak prioriternih dokumenata koji su pojedinačno navedeni na pretresu 10. marta 2003., uključujući stenograme 60-70 sastanka Vrhovnog veća odbrane. Milošević je bio član Veća kao Predsednik Srbije, i kao predsednik Savezne Republike Jugoslavije. Najs smatra da su ti zapisnici 'najbolji mogući pokazatelji kako je optuženi radio unutar Veća, stepen kontrole koji je imao, ili nije imao...' Ipak, rekao je, Srbija i Crna Gora su do sada dostavile samo delove tih stenograma, i nisu dostavili ništa za period posle 23. marta 1999., što je ključno za kosovski deo optužnice. Što se tiče 100 prioriternih dokumenta, tužilac je opisao Vladin odgovor u poslednja dva meseca kao 'ništavan.'

Advokat Vlade Srbije i Crne Gore, Vladimir Đerić, se pobunio zbog 'tona' kojeg je tužilac upotrebio, za koji smatra da je 'poptuno neprihvatljiv.' Obavestio je Sud da su u toku pregovori, da Vlada ima osnovane zamerke na neke od zahteva tužilaca, i da oni na to imaju pravo po pravilima Međunarodnog suda. Đerić je opisao Srbiju i Crnu Goru kao jednu od stranki u suđenju, ali je naglasio da to ne znači da Vlada ne saraduje sa Sudom, kao što zahteva Statut. 'Tužilac može, ali ne mora, da se složi sa našim zamerkama, ali nema pravo da nas optužuje za nesaradanju,' žalio se predstavnik Vlade, Đerić.

Današnji pretres je bio nastavak diskusije na istu temu, koja je počela još 10. marta 2003. U odgovoru na zahtev tužilaštva da Sud izvrši pritisak na Vladu S i CG da dostave traženu dokumentaciju, Pretresno veće je dalo Vladi još jednu priliku da 'u roku od dva meseca udovolji zahtevu tužilaca u što većoj meri, i što je ranije moguće, ili da navede razloge zašto se tome protive...' Sudije su rekli da će, čim stigne odgovor od Vlade, da odluče koji je sledeći korak, uključujući i da li je potrebno da se o ovome održi još jedan pretres. Odgovor je stigao 6.maja, i pretres je zakazan za danas, premda nikakvu odluku nisu doneli.

U Vladinom dopisu stoji da spisak prioriternih dokumenta koji tužilaštvo traži uopšte nije prioritetan, nego da se radi o detaljnom spisku 'svih zahteva za saradnju koji su trenutno na razmatranju u Srbiji i Crnoj Gori, ili onih za koje tužilaštvo nije zadovoljno sa odgovorom koji im je dat.' Vlada zatim traži od Suda da odbaci zahtev tužilaštva, zato što oni, navodno, 'nisu preduzeli sve razumne mere da osiguraju saradnju Srbije i Crne Gore.' Član 54bis Pravilnika Međunarodnog suda kaže da Veće može da odbaci zahtev tužilaca da Sud od vlade neke države zahteva da dostave dokumentaciju, ako stranka koja to potražuje 'nije poduzela razumne korake da obezbedi dokumentaciju ili informaciju od države.'

Vlada takođe osporava zahtev tužilaca da im se obezbedi pristup arhivama, smatrajući da oni top traže da bi onda išli na 'pecanje.' Odgovor tužilaca na ovo je da se radi o sporednom pitanju, koje Vlada koristi da bi skrenula pažnju sa bitne teme. Najs je rekao da je njegova kancelarija predložila da im se dozvoli da sami pretraže arhive, zato što se Vlada žalila da im nemaju osoblja i sredstava da sami sprovedu takav poduhvat. U dopisu su tužioci takođe spomenuli da Vlada nije imala problem nedostatka sredstava kada je trebalo pročešljati arhivski materijal u potrazi za dokazima koji idu u prilog odabranim optuženima, najviše Miloševiću i Dragoljubu Ojdaniću. Tužilac je spomenuo i da je nedavno raspuštena Komisija za saradnju sa Međunarodnim sudom, koju je jedan njihov informator opisao kao odabrani tim koji je pretraživao vojnu arhivu u potrazi za dokazima koji bi mogli da koriste osobama koje su optužene pred Međunarodnim sudom. U dopisu tužilaštva se dalje citira isti izvor informacija:

'Mnogo je veći problem navodna saradnja Komisije sa Miloševićem. Milošević postavlja vrlo precizna pitanja svedocima koja su zasnovana na visoko-kvalitetnim informacijama sa ratišta, uključujući postupke pojedinaca i jedinica, i političku pozadinu poteza zaraćenih strana. Milošević nije nikada imenovao svoj izvor, ali način na koji postavlja pitanja sugerše da ima širok pristup inforamcijama koje poseduje samo Armija Srbije i Crne Gore, u nekoliko arhiva. Osim što se poziva na dokumenta iz arhiva, Milošević takođe citira osetljive inforamcije iz doba kada je već bio u zatvoru.'

U podnesku od 20. maja., tužioci su naveli da 'smatraju zabrinjavajućim da iste osobe koje su u vezi sa onima koji su povezani sa zločinima u Bosni i drugde, odlučuju koji dokumenti će da budu dostavljeni Međunarodnom krivičnom sudu i Međunarodnom sudu pravde (pred kojim Bosna tuži Srbiju i Crnu Goru, i koji materijali će da budu dati na raspolaganje optuženima pred ovim sudom.' Iako je Komisija raspuštena, još nisu dostavljeni traženi dokumenti, tvrde tužioci.

Najs je spomenuo da su na nedavnom sastanku sa šeficom tužilaštva Karlom del Ponte, najviši predstavnici Vlade Srbije i Crne Gore jasno rekli da u principu nemaju ništa protiv toga da se tužilaštvu dozvoli pristup

arhivama, i čak da bi oni trebali da imaju pristup. Uprkos tome, tužioci još nisu ušli u arhive. Najs traži od Suda da naredi Vladi da dostavi tražene dokumente, s obzirom na to da do sada to nisu učinili, a da je tužilaštvu preostalo još samo malo vremena issteška roka do kada trebaju da završe iznošenje dokaza protiv Miloševića. Najs je istakao da bi ovakav nalog osigurao da Vlada učini što se od njih očekuje, i da ako oni zaista nameravaju da sarađuju, nemaju razloga da se bune ako to Sud formalno od njih zahteva.

Ali, Vlada se buni, i to glasno. Osim što su se našli uvređeni tužiočevim 'tonom', smatraju i da imaju pravo da zaštite neke osetljive materijale. Pravilo 54bis dozvoljava državi da traži od Suda zaštitne mere kada se radi o osetljivim informacijama. Najs kaže da je do sada Vlada S-CG to nije učinila, i da ako to urade sada, namerno odugovlače.

Tužilac je naveo dodatne primere dokumenata koje su tražili i odgovora koje su dobili. Na primer, na zahtev za dokumente koji se odnose na Vrhovnu komandu, Vlada je odgovorila da Vrhovna komanda legalno ne postoji. Prosledili su zahtev Armiji, koji su odgovorili da to nije pod njihovom nadležnošću. Isto tako, zahtev upućen vojnom kabinetu je dobio odgovor da oni nemaju tražene dokumente. Čak i ako Vrhovna komanda nije bila deo legalne strukture, do sada je na suđenju Miloševiću o njoj bilo mnogo rečeno.

Tužioci takođe nisu dobili odgovor na zahtev o finansijskoj dokumentaciji. Đerić je objasnio da je taj zahtev prosleđen Vladi Srbije, koja je odgovorila da nema tražene dokumente. Kada je tužilac predložio da su ti dokumenti možda u Ministarstvu finansija, Đerić mu je odgovorio da su ih već kontaktirali i da očekuju odgovor. Na to je intervenisao sudija Robinson: 'Zar niste trebali da potražite tamo dokumente koji se odnose na finansije pre nego što ste negativno odgovorili tužilaštvu?' Đerić je spremno uzvratio da se dokumenti ne odnose isključivo na finansije.

Iako saradnja između Vlade i Suda u nekim drugim sferama napreduje, i iako se Srbija i Crna Ogra obračunava sa organizovanim kriminalom nakon ubistva Premijera Đinđića, iz navedenih primera se jasno vidi da nije zadovoljavajući nivo saradnje u predmetu protiv Miloševića. Đerićevi argumenti su mahom legalistični, i odnose se na to koje pravilo treba da bude upotrebljeno u kojoj situaciji i da li tužilaštvo ima pravo da zahteva pomoć Suda. Očito je da iza ovoga ne stoji želja za saradnjom. S obzirom na to da je samo minimalna količina dokumenta do sada dostavljena tužiocima, i na to da njima vreme ističe u ovom predmetu, krajnji je čas da Sud preuzme aktivniju ulogu. Na taj način će sudije da obezbede da će sami da imaju na raspolaganju dovoljno kritičnih informacija da donesu presudu.

Za dve sedmice, 15. juna, će amerčki Kongres da diskutuje o stepenu saradnje Vlade S-CG a Sudom. Kad je Najs to spomenuo, prekobili su da sudije Robinson i Mej. Mej je rekao da Sud ne uzima u obzir politička događanja, a Robinson je dodao da mu je 'žao što je tužilac ovo izrekao.' Najs se složio sa njima da je odluka o tome da li će da naredi viši stepen saradnje Vladi stvar prava, a ne politike, ali je potsetio da politika utiče na suđenje. Kao primer naveo je raspuštanje vojne Komisije za saradnju sa Sudom, koja je dostavljala važne dokaze optuženom, a sprečavala pristup tužiocima.

Nakon više od jednog i po sata diskusije, sudije su se povukli da analiziraju pisane podeske obe strane i argumente izrečene na pretresu. Odluka će biti doneta 'pravovremeno.' S obzirom na to da najavljeni svedoci tužilaštva trebaju da objasne i potvrde verodostojnost ključnih dokumenta koji još nisu dostavljeni tužilaštvu, za nadati se da 'pravovremeno' znači 'vrlo skoro.'

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Serbia](#)
[Kosovo](#)

Focus: [Coalition for International Justice \(CIJ\) Trial Reports Archive \(Bos-Hrv-Srp\)](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/vece-procenjuje-stepen-saradnje-vlade-srbije-i>